

EU:S EKOPRIS

Inledning

Genom en ökad ekologisk produktion kan vi avsevärt minska användningen av kemiska gödselmedel, bekämpningsmedel och antibiotika, något som har positiva effekter på klimatet, miljön, den biologiska mångfalden och djurskyddet. Därför spelar den ekologiska produktionen en viktig roll i arbetet för att uppnå målen i EU:s gröna giv, från jord till bord-strategin och strategin för biologisk mångfald. Kommissionen har därför fastställt som mål att 25 % av EU:s jordbruksmark ska användas för ekologiskt jordbruk senast 2030 och att det ekologiska vattenbruket ska öka avsevärt.

För att nå detta mål antog kommissionen handlingsplanen för utvecklingen av ekologisk produktion¹ i mars 2021. I handlingsplanen framhålls det att konsumenternas efterfrågan på ekologiska produkter bör öka för att stimulera den ekologiska produktionen. Detta kräver bland annat att allmänheten blir mer medveten om vad som avses med ekologisk produktion och om dess fördelar. I handlingsplanen föreskrivs därför att det ska delas ut årliga pris som belönar framstående insatser i den ekologiska värdekedjan. Dessa pris kommer att delas ut för fjärde gången under 2025.

Prisutdelningen 2024 kan du se [här](#).

Det kommer att finnas sex priskategorier som omfattar sju individuella pris:

- Kategori 1: Bästa kvinnliga ekojordbrukare och bästa manliga ekojordbrukare²
- Kategori 2: Bästa ekoregion/biodistrikt
- Kategori 3: Bästa ekostad
- Kategori 4: Bästa småföretag eller medelstora företag³ för bearbetning av ekolivsmedel
- Kategori 5: Bästa återförsäljare av ekolivsmedel
- Kategori 6: Bästa ekorestaurang⁴

Priserna ges inte i form av pengar och kommer att delas ut på EU:s ekodag den 23 september 2025.

Beskrivning av kategorierna

- **Kategori 1:** Priset ”**Bästa ekojordbrukare**” syftar till att belöna en jordbrukare (**en kvinna och en man**) som har utvecklat ett framstående, innovativt, hållbart och inspirerande projekt som tillför ett verkligt mervärde till produktionen och konsumtionen av ekoprodukter. Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas unga jordbrukares projekt för att öka deras synlighet genom

¹ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om en handlingsplan för utvecklingen av ekologisk produktion:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/ALL/?uri=CELEX%3A52021DC0141>

² Omfattar både landbaserat jordbruk och vattenbruk

³ Inbegriper dem som bearbetar ekologiska vattenbruksprodukter

⁴ Restaurang (fristående eller del av hotell) och/eller annan restaurangverksamhet (catering eller matsal)

att visa upp deras projekt och lyfta fram deras relevans (unga jordbrukare definieras som jordbrukare som är högst 40 år gamla (vid tidpunkten för sista ansökningsdag)).⁵

- **Kategori 2:** Priset ”**Bästa ekoregion/ekodistrikt**” syftar till att belöna en region eller ett distrikt där man har utvecklat ett framstående, innovativt, hållbart och inspirerande projekt som tillför ett verkligt mervärde till produktionen och konsumtionen av ekoprodukter.
- **Kategori 3:** Priset ”**Bästa ekostad**” syftar till att belöna en stad där man har utvecklat ett framstående, innovativt, hållbart och inspirerande projekt som tillför ett verkligt mervärde till produktionen och konsumtionen av ekoprodukter.
- **Kategori 4:** Priset ”**Bästa småföretag eller medelstora företag för bearbetning av ekolivsmedel**” syftar till att belöna ett småföretag eller medelstort företag som bearbetar ekoprodukter och som har utvecklat ett framstående, innovativt, hållbart och inspirerande projekt som tillför ett verkligt mervärde till produktionen och konsumtionen av ekoprodukter.
- **Kategori 5:** Priset ”**Bästa återförsäljare av ekolivsmedel**” syftar till att belöna ett litet eller medelstort återförsäljningsföretag som säljer ekoprodukter och som har utvecklat ett framstående, innovativt, hållbart och inspirerande projekt som tillför ett verkligt mervärde till produktionen och konsumtionen av ekoprodukter.
- **Kategori 6:** Priset ”**Bästa ekorestaurang**” syftar till att belöna en liten eller medelstor restaurang (fristående eller del av hotell) och/eller annan restaurangverksamhet (catering eller matsal) som erbjuder ekologiska certifierade ingredienser på menyn, och som har utvecklat ett framstående, innovativt, hållbart och inspirerande projekt som tillför ett verkligt mervärde till produktionen och konsumtionen av ekoprodukter.

Urvals- och tilldelningskriterier

1. För att ditt projekt ska vara kvalificerat för EU:s ekopris ska det uppfylla följande urvalskriterier:

a) Besök följande webbplats om du är intresserad av något av priserna:

https://agriculture.ec.europa.eu/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_sv

Den här webbplatsen kommer att innehålla länkar till onlineansökningsformulären för varje pris. Skicka in ansökan **senast den 27 april 2025 klockan 23.59.59 svensk tid**.

b) Ansökan måste lämnas in på något av EU:s officiella språk.

c) Du som ansöker måste vara en juridisk eller fysisk person som är etablerad eller bosatt i något av EU:s 27 medlemsländer.

d) Ditt projekt måste vara baserat i EU, och det måste gå att tydligt koppla till **en** av de sex priskategorierna eller ett av de sju priserna. Du kan inte ansöka om flera pris eller priskategorier med samma projekt. Varje sökande kan endast ansöka om **ett pris**. Du får endast lämna in en ansökan per pris.

e) Vinnarna från tidigare omgångar kan inte ansöka igen för 2025 års omgång. Finalisterna från tidigare omgångar som inte vann kan ansöka igen för 2025 års omgång.

⁵ För EU:s ekopris är en ung jordbrukare högst 40 år (i enlighet med förordning (EU) 2021/2115).

f) Ditt projekt ska antingen ha slutförts eller ha genomförts i tillräckligt hög grad för att juryn ska kunna bedöma det (dvs. det ska synas i det fysiska genomförandet av projektet att målen har uppnåtts).

g) Särskilda urvalskriterier för varje priskategori:

- **Bästa kvinnliga ekjordbrukare och bästa manliga ekjordbrukare:** Ska vara certifierad i enlighet med förordning (EU) 2018/848⁶.
- **Bästa ekoregion/ekodistrikt:** Med "ekodistrikt" avses ett geografiskt område där jordbrukare, allmänhet, turistnäring, sammanslutningar och myndigheter ingår avtal om hållbar förvaltning av lokala resurser på grundval av ekologiska principer och metoder. Den ekologiska regionen har inga särskilda urvalskriterier.
- **Bästa ekostad:** Det finns inga särskilda urvalskriterier. Om en stad driver en eller fler ekologiska bondgårdar eller butiker bör bevis på ekologisk certifiering lämnas in. Beviset bör vara ett certifikat som är giltigt vid inlämningen.
- **Bästa småföretag eller medelstora företag för bearbetning av ekolivsmedel:** Företag som är certifierat i enlighet med förordning (EU) 2018/848 med en produktion som är helt ekologisk och som uppfyller definitionen av små och medelstora företag⁷ (ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro och/eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år). Kooperativ kan ses som företag. Bearbetning definieras i förordning (EG) nr 852/2004⁸.
- **Bästa återförsäljare av ekolivsmedel:** Ett företag som är certifierat i enlighet med förordning (EU) 2018/848, som har en helt ekologisk produktion (bortsett från produkter som inte är livsmedel och livsmedelsprodukter där det inte finns några tillgängliga ekologiska alternativ) och som uppfyller definitionen för små och medelstora företag⁹ (ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro och/eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år). Kooperativ kan ses som företag.
- **Bästa ekorestaurang:** Ett företag som, där så är möjligt, har helt ekologiska certifierade ingredienser på sin meny och som uppfyller definitionen av små och medelstora företag¹⁰ (ett företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32018R0848>)

⁷ Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=EN>).

⁸ "Definitioner" i artikel 2 m, n och o i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien:

m) bearbetning: åtgärd som väsentligt förändrar den ursprungliga produkten genom bland annat värmebehandling, rökning, rimning, mognadslagring, torkning, marinering, extraktion, extrudering eller en kombination av dessa behandlingar.

n) obearbetade produkter: livsmedel som inte har genomgått någon bearbetning, och som omfattar produkter som har delats, styckats, trancherats, skivats, benats ur, hackats, flått, krossats, skurits upp, rengjorts, putsats, skalats, malts, kylts, frysts, djupfrysts eller tinats.

o) bearbetade produkter: livsmedel som framställs av obearbetade produkter. Dessa produkter får innehålla ingredienser som behövs vid tillverkningen för att de skall få särskilda egenskaper.

⁹ Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=EN>).

¹⁰ Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32003H0361&from=EN>).

euro och/eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år). Kooperativ kan ses som företag.

2. Om ditt projekt kvalificerar sig i urvalsbedömningen kommer det att gå vidare till EU:s ekoprisjury som bedömer projektet utifrån följande övergripande tilldelningskriterier:

- **Framstående insats:** Du som pristagare har utvecklat ett framstående initiativ som har tillfört ett verkligt mervärde till den ekologiska produktionen. Projektet har alltså uppnått goda resultat och effekter i förhållande till dess ursprungliga mål. Du visar hur projektet har påverkat ditt verksamhetsområde och det berörda landområdet. Du visar även vilka resultat som har uppnåtts sett till de mål och delmål som fastställdes när projektet startade.
- **Projektet är innovativt inom den valda priskategorin:** Ditt projekt är inte något dussinprojekt, utan visar prov på nya arbetssätt, nya organisatoriska metoder eller nya (eller väsentligt förbättrade) resultat för den ekologiska produktionen. Lär mer om hur juryn bedömer den innovativa karaktären för varje kategori i respektive kategoriavsnitt.
- Projektets **hållbarhetsaspekter (miljön, samhället och ekonomin):** Du visar i ansökan att projektet är hållbart och har en framtid som ett självständigt initiativ eller projekt. Du ska ge en detaljerad beskrivning av hur projektet uppfyller var och en av de tre hållbarhetsaspekterna, dvs. på vilket sätt projektet har en positiv inverkan på miljön, samhället och ekonomin.
- **Överförbarhet och möjlighet att upprepa projektet på andra håll i EU:** Du visar att projektets goda praxis kan användas i ett bredare (EU-)sammanhang och att det inspirerar eller kan inspirera andra. Du kommunicerar även projektets mål och resultat på ett bra sätt.
- **Unga jordbrukare (kategori 1):** för att öka synligheten för unga jordbrukare kommer företräde att ges till jordbrukare som är högst 40 år om de får lika många poäng i den slutliga poängsättningen.

Vi kommer att be dig att sammanfatta ditt projekt och besvara vägledande frågor som har tagits fram utifrån de fyra principerna om ekologiskt lantbruk och de tre hållbarhetsaspekterna. Frågorna hjälper dig att strukturera dina svar och ser till att juryn får den information som den behöver.